

התגייסנו אז למערכה שהיתה לא קלה. היה כאן חלק של הסברה. ניסינו להסביר לתושבי האיזור כמה חשובה שמירת התורה, ולפחות הדברים הבסיסיים כמו שבת וכשרות וכדו'. בהמשך הוקמה ועדה בשם "איחוד הארגונים הדתיים כמען השבת והכשרות בתל-אביב". בראשות הועדה עמדו הרב הגאון ר' כתרילאל פישל טכורש, הרב החסיד ר' דוד אייזנברג ז"ל ועוד אישים חשובים מתושבי העיר. במסגרת הפעילות, היו גם הפגנות שהיו לעיתים סוערות למדי. ומהם יצאה הקריאה לציבור לא לחלל את יסודות קדשי ישראל.

אני שהייתי מאוד חם לכל הענינים להפצת תורה ויראה, נטלתי חלק רב בהרבה מהפעילויות האלו, הצלחנו ב"ה לסתום הרבה פרצות קשות ומסובכות. מובן מאליו, שככל שבאו עוד יהודים מאנ"ש מפולין לתל-אביב, זה הוסיף לכוחנו ולשמירת מעמדנו. והרי ידענו היטב עד כמה לא רצו רבותינו הק' ובפרט אדמור"י בית גור זי"ע שהעיר תל-אביב תהפך להיות כ"עיר הנדחת". רחוקה מחיי תורה ומצוות. השקענו אכן באותם הימים הרבה כוחות בענין זה לשמור עד כמה שאפשר הי' על קדושתה.

אני כותב את הדברים האלו, כדי שבני הדור הצעיר ידעו מכל זה. שידעו, שכל מה שיש לנו בארץ-ישראל כיום בנושאי תורה ומצוות, הכל בא אודות למאבקים שניהלו אז – אין כוונתי אלי דווקא, אלא למאבקים הקשים שניהלו אז בכל הערים והמקומות עסקנים מסורים לשם שמים, ואנשים שונים שעזרו להם, מתוך מסירות נפש ממש.

* * *

יסודה של ישיבת "חידושי הרי"ם" בתל-אביב

כשאחי ר' צבי וולף שיחי' לאוי"ט הגיע לגיל 14 שנים, הי' זה בחורף תרצ"ו. נכנס אבי ז"ל אל כ"ק אדמור"ר בעל ה"אמרי אמת" וקוויטל בידו. בקוויטל כתב אבי כי אינו יודע לאן לשלוח את בנו צבי וולף ללמוד. כי הרי אין ישיבה חסידית בתל-אביב שלשם הוא יכול ללכת ללמוד.

הרבי זצ"ל קרא לבנו בעל ה"לב שמחה" שעמד בחוץ. הוא נכנס פנימה. הרבי פנה אליו ואמר לו:

"תשמע מה שהעניך אומר"...

אבי ז"ל יצא החוצה עם אדמו"ר ה"לב שמחה", וסיפר לאדמו"ר זצ"ל מה שכתב בקוויטל לאדמו"ר בעל ה"אמרי אמת".

בעל ה"לב שמחה" זצ"ל התעניין אצל אבי, כמה בחורים בגיל זה יש כעת שצריכים להכנס לישיבה. התברר שיש חמשה בחורים. הלא הם: הרב החסיד ר' חיים מנדל שיחי', הרב החסיד ר' חיים יצחק שוירץ שיחי', הרב החסיד ר' מאיר ברקוביץ שיחי', אחי שיחי', והרב החסיד ר' יצחק גרובייס ז"ל. אחרי ש"הלב שמחה" זצ"ל דן בענין עם אביו אדמו"ר זצ"ל, סוכם, כי יגשו לענין זה, לנסות לייסד ישיבה חסידית בעיר תל-אביב.

בשעתו היה זה נראה כענין לא מתקבל על הדעת. העיר תל-אביב היתה עיר חילונית מובהקת, כפי שכבר כתבתי. היינו צריכים להילחם על שמירת השבת המינימלית בתחומי תל-אביב, וכן על שחיטה כשרה וכדו'. החילוניות משלה בכיפה. והיה נראה כצעד לא שגרתי לפתוח באותה תקופה ישיבה חסידית בעיר תל-אביב.

סניף ישיבת „שפת אמת” בתל-אביב

אביב והסביבה הרוצים להתקבל בישיבה זו ודופקים על דלתותיה. אולם מצבה הכל-כלי אינו מרשה.

מזמן קלימה כבר זכחה הישיבה. המת-נהלת באופן צנוע, בלי רעש ובלי תעמו-לה צעקנות, על ידי וועד פעיל שבראשו עומד העסקן הידוע ר' זאב בורנשטיין — להיות נמנה בין הישיבות המפורסמות שבארץ.

על מקירי תורה להתבונן על ערכה הרם של ישיבה זו, המחנכת ומכלכלת חמישים תלמיד (כ"י), הממשיכים בשרש-רת הזהב של ישראל סבא ולנדב לטובת הפנימיה שלה.

בית המדרש הגדול של גור על רבבות חסידיו נמצא בשבי ישיבות „שפת אמת” בארץ ישראל שומרות היום על הגחלת של תורה וחסידות. ואתם, יהודים נאמנים, היודעים ערכה הכביר של גור ליהדות, תתנו את ידכם לישיבותיה הממשיכות את מסורת הזהב של קוצק-פשיסכה-גור.

אחרי הביקור בירושלים סרתי לסניף ישיבת „שפת אמת” בתל אביב. כבר בקצה של רחוב פרץ, במרכז העיר הרחש בחיי יום יום אפורים מגיע לאזניך ניגון הגמ-רא וכשאתה מביט לצד הימני, הנך רואה בית צנוע ועליו שלט: „סניף ישיבת שפת אמת בתל אביב”, הנודעת בתורה וחסידות של תלמידיה ומשמשת גשר להעביר את הדור הצעיר שלנו להישיבה המרכזית בירושלים.

הסניף הוקם לפני שש שנים ובו לומ-דים חמישים צעירים, בני תל אביב והס-ביבה. במשך שנות קיומה של הישיבה היא התפתחה לאחד המרכזים התורניים החשובים ביישוב החדש. בראש הסניף עומד הרב ר' גדליהו הרץ. עוזר לידו הרב מנחם מנדל ווייץ. הם, הרמ"ם, חניכי ישיבת „שפת אמת” בירושלים, מדריכים את תלמידי הסניף בדרך התורה והחסידות הסלולה. אף כאן קיימת פנימיה התלמי-דים שמחוץ לתל אביב מקבלים את אור-חתם מן המובחר. רבים הם הצעירים מתל

אך האדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" זצ"ל דבק בדעתו, והוא דירבן מאוד את בנו בעל ה"לב שמחה" לפעול בניהון.

אדמו"ר בעל ה"לב שמחה" זצ"ל שלח משיבת "שפת אמת" שבירושלים קבוצת בחורים מובחרת שישמשו יסוד לישיבה החדשה. ובראשם את הרב הגאון ר' ישעי' מונדרי ז"ל, שהי' מחשובי הבחורים. זמן קצר אח"כ שלח ג"כ את הגאון הצעיר רבי שמחה בונם ליזרזון ז"ל לתל-אביב עם קבוצת בחורים נוספת. הרב הגאון ר"י מונדרי והגאון רבי שמחה בונם ליזרזון היו אומרים שיעורים לפני הבחורים לפני הצהרים ואחר הצהרים, והישיבה התחילה לפעול. קול התורה נשמע ברמה בתחילה בבית החסידים ברחוב התבור, אח"כ עברו לשטיבל ברחוב קלישר, ומשם לרחוב פרץ שבתל-אביב.

אחייך 1234567

אוצר החכמה

ישיבת חידושי הרים - ברחוב פרץ בת"א

בתקופתה הראשונה נקראה הישיבה ה"סניף". היינו, סניף לישיבת "שפת אמת" שבירושלים. לאט לאט התבססה הישיבה והתרחבה, ומסניף הפכה לישיבה עצמאית ונקרא שמה בישראל "חידושי הרי"ם", על שם מייסדה הראשון של חסידות גור, הרב הקדוש בעל ה"חידושי הרי"ם" זצ"ל. אז הגיע הרב הגאון ר' גדליה הרץ ז"ל לישיבה, ונתמנה לכהן כראש הישיבה.

בשנת תרצ"ז הגיע אחי ישראל חיים שיחי' לגיל מצוות, וגם הוא נכנס לישיבה. אז שלח אדמו"ר בעל ה"לב שמחה" זצ"ל אל הישיבה עוד בחורים מישיבת "שפת אמת" שילמדו בישיבה. כמו את הרב החסיד ר' יצחק מאיר שיחי', והרב החסיד ר' שמואל יודל ברקוביץ. כעבור זמן מה נכנס ג"כ הרב החסיד ר' מנדל וויץ ז"ל ללמד בישיבה.

מימין: ר' גדליה הרץ ז"ל ה"לב שמחה" זצ"ל ר' חיים קרייזוויט שיחי'

אוצר החכמה

צ"ח זצ"ל

ר' מנדל ויץ ז"ל

מימין: ה"לב שמחה" ה"בית ישראל" ה"אדמו"ר שליט"א ר' מנדל ויץ ז"ל